

Ora et lege II
endlessly inside
Dom Sylvester Houédard

Performance:

Pavel Büchler, Bohumila Grögerová, Barbara Kapusta, Janice Kerbel, Ferdinand Kriwet

Broumovský klášter, 25. 6. – 24. 9. 2023

Vernisáž: 24. 6. 2023

Kurátorka: Monika Čejková

Druhý ročník projektu *Ora et lege* (Modli se a čti) v broumovském klášteře představí tvorbu benediktinského mnicha a významného britského neo-avantgardního umělce Doma Sylvestera Houédarda (1924–1992). Autor, známý též pod pseudonymy dsh či dom, byl za svého života široce uznáván jako jeden z předních teoretiků a významných představitelů konkrétní poezie. Samostatná výstava s názvem *endlessly inside* je první Houédardovou výstavou na českém území a jedním z projektů, které jeho neprávem pozapomenutou tvorbu postupně navracejí do kulturního povědomí. V rámci výstavy proběhne série performancí dalších předních autorů spojených s konkrétní poezií i s její novodobou reflexí.

dsh patří v historii moderního umění k solitérním postavám s těžce uchopitelným životem i kulturním pozadím tvorby, které jsou rozkročené mezi londýnskou kontrakulturou a klauzurou benediktinského kláštera v Prinknash Abbey v Gloucestershuru. Autor patřil mezi průkopníky konkrétní poezie ve Velké Británii a za svého života byl uznáván jako jeden z jejich předních teoretiků a významných představitelů hnutí tzv. nového básnictví na pomezí vizuálního umění a literatury. To se od padesátých let rozvíjelo simultánně na mnoha místech světa a jeho zlatý věk končí v průběhu let sedmdesátých.

Samostatná výstava *endlessly inside* prezentuje ve třech kapitolách okolo šedesáti prací, jimiž se prolínají dsh zájmy o teologii, východní náboženství – zejména tantrický buddhismus, avantgardní umění i dobové společensko-politické dění. Úvodní kapitola se věnuje abstraktním typogramům nazývaným *Typestracts* (kombinace slov typewriter / psací stroj a abstract/abstrakt), pracím vytvořeným na psacím stroji Olivetti 22 s použitím modré, červené nebo černé inkoustové pásky. Následují je *Laminate Poems* a *Cosmic Dust Poems*, které dsh začal tvořit přibližně od roku 1966. Tato série básnických objektů sestává z drobných nalezených předmětů přírodního či umělého materiálu zatavených do průhledné, často barevné plastové fólie. Poslední část výstavy, situované do knihovny broumovského kláštera, se věnuje autorským knihám dsh a jeho aktivitám v rámci nakladatelství Opening Press, které spoluzaložil s Johnem Furnivalem v roce 1964 a kde aktivně působil do konce šedesátých let. V rámci Openings Press publikovali řadu básní od později uznávaných osobností konkrétní a vizuální poezie. Kromě jiných oslovili ke spolupráci například i českého umělce Jiřího Valocha, jehož dílo pro Openings Press je představeno i na této výstavě.

Vystavená díla jsou zapůjčena z londýnských galerií, z Lisson Gallery, Richard Saltoun Gallery a William Allen Word & Image.

Výstava je situována v unikátních historických prostorách benediktinského kláštera v Broumově – v konventní knihovně a refektáři kláštera. K výstavě vychází katalog s texty Moniky Čejkové, Nicolý Simpson a Jonathana P. Wattse.

V rámci druhého ročníku projektu *Ora et lege* (Modli se a čti) se rovněž uskuteční série performancí navazující na výstavu *The Palace of Concrete Poetry*, která pod hlavičkou projektu *Ora et lege* proběhla v Domě spisovatelů Gruzie v Tbilisi (9. 9. – 13. 10. 2022). Výstava představovala průkopníky konkrétní poezie a jejich pokračovatele z řad následujících generací.

V den otevření výstavy proběhnou v prostoru kláštera performance *Secondary Information* Pavla Büchlera a *The Fragiles* Barbary Kapusty. Poprvé zde budou ve formě performancí uvedeny vybrané *Gramatické texty* Bohumily Grögerové a Josefa Hiršala z knihy experimentálních textů *JOB–BOJ* (1960–1962) ve spolupráci s režisérem Jiřím Adámkem Austerlitz. Současně v den vernisáže zazní přednáška „K radiofonické tvorbě Ferdinanda Kriweta“ básníka, germanisty a překladatele Pavla Novotného. Věnovat se bude kompozici *Apollo Amerika* Ferdinanda Kriweta z roku 1969 a následovat ji bude prezentace díla. Na podzim v rámci PAW (Prague Art Week) budou v Praze reprízovány performance vybraných textů Grögerové (23. 9. 2023) a přednáška Novotného o Kriwetově díle (22. 9. 2023) v Muzeu literatury. V tomto termínu proběhnou také dvě performance *Fight! a Speech!* britské umělkyně Janice Kerbel v Národní galerii Praha v klášteře sv. Anežky České (24. 9. 2023), na které naváže debata s autorkou.

Dom Sylvester Houédard (1924, Guernsey – 1992, místo úmrtí neznámé), vlastním jménem Pierre-Thomas-Paul Joseph Houédard, byl benediktinský mnich a významný britský teoretik a umělec, představitel konkrétní poezie. Jeho život byl rozkročen mezi životem v benediktinském klášteře a aktivitami v rámci undergroundové, counter culture a v neposlední řadě i queer komunity ve Velké Británii. Jeho zájem o „širší ekumenismus“, a tudíž i otevřenost vůči všem náboženstvím ho přivedla k zájmu o buddhismus, který ho zároveň sblížoval i s autory tehdejší beatnické generace, s jejímiž členy udržoval přátelství (jmenovitě s Allenem Ginsbergem nebo Williamem Burroughsem). Je autorem řady teologických textů, své myšlenky sdílel například v Eckhart Society, Beshara School či Muhyiddin Ibn Arabi Society. Za svého života ale získal věhlas zejména jako přední autor a teoretik konkrétní poezie. dsh studoval v Římě a později moderní dějiny v Oxfordu (1942–1949 Jesus College). Jeho studium na čas přerušila vojenská služba (1944–1947), během níž navštívil Indii (Bengalúr), Srí Lanku a Singapur. V roce 1949 vstoupil do komunity benediktinského kláštera v Prinknash Abbey v Gloucestershiru, závěrečný slib složil o deset let později. Psal mimo jiné texty o nové spiritualitě v umění, estetice a věnoval se i přednáškové činnosti. V roce 1964 spoluzaložil s Johnem Furnivalem a Edwardem Wrightem nakladatelství Openings Press ve Woodchesteru (Gloucestershire), v jehož rámci publikovali díla svá i jiných autorů. Jeho dílo bylo vystaveno na mnoha samostatných i skupinových výstavách. Samostatnou přehlídku měl dsh například v Lisson Gallery v Londýně (2020, 2018, 1967), Richard Saulton Gallery v Londýně (2017), v Laing Art Gallery v Newcastleu (1972) nebo ve Victoria & Albert Museum v Londýně (1971). Dále vystavoval na mnoha skupinových výstavách konkrétní poezie, konkrétně například v Institute of Contemporary Arts – ICA v Londýně (*Poor. Old. Tired. Horse*, 2009), v Museum of Modern Art v Oxfordu (*Concrete Poetry*, 1972), ve Stedelijk Museum v Amsterdamu (*Konkrete poezie, klankteksten, visuele teksten*, 1970), na benátském bienále (*Mostra di Poesia Concreta*, 1969) nebo v Midlant Group Gallery v Nottinghamu (*Concrete / Spatial Poetry*, 1966). Jeho dílo je kromě řady jiných zastoupeno ve sbírkách Victoria & Albert Museum, The British Council, Tate Collection.

Výstava je přístupná každý den od 9 do 16 hodin v rámci prohlídkového okruhu broumovského kláštera. Vstupné na prohlídkový okruh: 220 Kč dospělí | 130 Kč studenti | 190 Kč senioři. Průvodce výstavou je možné zakoupit za 60 Kč.

Komentovaná prohlídka výstavy s kurátorkou: 22. 7. 2023

Vstupné na komentovanou prohlídku: 250 Kč dospělí | 150 Kč studenti a senioři (k zakoupení na prohlídkovém okruhu). Součástí vstupného je tištěný průvodce výstavou.

Ora et lege (Modli se a čti) je dialogem současného umění s podstatou učení benediktinského řádu a katolické církve obecně. Jedná se o unikátní projekt zaměřený na práci současných umělců s textem. Od počátku je formálně koncipován jako menší bienále v broumovském klášteře ve východních Čechách (první ročník proběhl v roce 2021). V „lichém“ roce se zaměřuje na pořádání přednášek a výstav v České republice a v zahraničí. Organizátorem projektu je Vzdělávací a kulturní centrum Broumov ve spolupráci s kurátorkou Monikou Čejkovou. <https://oraetlege.com>

Projektu *Ora et lege* udělil záštitu Petr Prokop Siostrzonek OSB, arcipat břevnovský a broumovský. Výstavě *Dom Sylvester Houédard: endlessly inside* udělil záštitu Dom Stephen Horton OSB, Prinknash Abbey.

Realizaci podpořily Ministerstvo kultury ČR, Státní fond kultury ČR, Královéhradecký kraj, Velvyslanectví SRN, Rakouské kulturní fórum, Muzeum literatury, Národní galerie Praha, Broumov 2028, SI Corporate Finance a Hobra-Školník. Mediálními partnery jsou časopis Host, ProPamátky, Český rozhlas Hradec Králové a Naše Broumovsko.

Projekt je jednou z partnerských akcí města Broumov, které je finalistou soutěže Evropské hlavní město kultury 2028. www.broumov2028.cz

---

Tiskové a obrazové materiály

<https://bit.ly/oraetlege-II>

PR, tiskový servis

Žaneta Vávrová: vkcb@klasterbroumov.cz, +420 773549160

Sledujte nás

IG [ora_et_lege](https://www.instagram.com/ora_et_lege) #oraetlege

FB [oraetlege](https://www.facebook.com/oraetlege)

W oraetlege.cz